

MAGYARÁG

APARE IN FIECARE ZI | Fondator: PASZTOR EDE | Redactor responsabil: Dr. SÁHY LÁSZLÓ | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

IGEN: 99'88 százalék, NEM: 0'12 százalék

4 millió 300 ezer ember szavazott a csütörtöki népszavazáson

Bukarest, február 25. A bukaresti rádió péntekre virradó éjszaka közölte a csütörtöki népszavazás végeredményét.

Leszavaztak összesen 4.288.800-an. (Az összes választók 92 százaléka.)

Az új alkotmány mellett összesen 4.236.359-en szavaztak. (Tehát 99.88 százalék.)

Nemmel szavaztak az egész országban 515-en, tehát 0.12 százalék.

Az eredmény kihirdetése után a főváros uccáit fátylas zenekarok járták be. Lelkes tüntetések voltak az ország összes városaiban is.

Károly király márciusban Londonba utazik

Az Information Financière londoni lap értesülése szerint Öfelsége II. Károly király március folyamán hivatalos minőségben Londonba utazik, ahol három napig az angol király vendége lesz.

Megszűnt az Argetoianu párt

Al. Radian az Argetoianu iparügyi miniszter által vezetett agrárpárt főtitkára körlevelet intézett a párt összes tagozataihoz, bejelentve, hogy az agrárpárt megszűnteti tevékenységét és megszűnik.

A Facla című lap mai számában a következőket írja:

A belügyminiszterium hivatalosan közli, hogy február 24-ét az új alkotmány fölötti népszavazás napját állami ünnepé fogják nyilvánítani. A vonatkozó királyi kézirat néhány napon belül megjelenik.

Hitler újból hangoztatta Németország gyarmati követeléseit

Berlin, febr. 25. Csütörtök este a német nemzeti szocialista párt öreg harcosainak ülésén Hitler birodalmi kancellár beszédet mondott. Percekig tartó helyeslés fogadta a kancellár beszédének ama részét, amely a német egyenjogúság biztosítására vonatkozott és

amely a továbbiakban a jogos német gyarmati követeléseket érintette.

Beszéde további során Hitler a német kulturépítési terveire utalt és kijelentette, hogy az építő tervekre való tekintettel Németország óhaja a becsületes béke.

Beszéde végén Hitler kedvenc tárgyára a nemzetközi sajtóra tért rá. Kifejtette, hogy a nemzetközi sajtó tele van alaptalan rágalmakkal s a nemzeti szocializmus nemsokára a nemzetközi sajtóval szemben az erőyes elvárások terére lép.

Tragikomikus eset a kisenevi népfürdőben

Elégett 24 fertőtlenítés alá vetett nő ruhája és az asszonyok estig nem tudtak kijönni a medencéből

Chișinău, febr. 25. Chișinău egyik negyedében tifusz-járvány ütött ki és az egészségügyi hatóságok 24 nőt fertőtlenítő eljárásnak vetettek alá. A nőket beutalták a népfürdőbe, a ruháikat pedig ki akarták főzni. A gépet azonban túlságosan felmelegítették és a fertőtlenítésre váró összes ruhadarabok elégték.

A fürdőben levő nők között leirhatatlan pánik tört ki, mert ruha nélkül nem tudták elhagyni a medencét. A fürdő

igazgatósága igyekezett megnyugtani a megijedt nőket és azonnal értesítették a város vezetését is. Előterjesztették a károsultak jegyzékét is. A nők azonban éjjel 12 órakor még mindig a fürdőben álltak.

Zogu király nem halasztja el esküvőjét

Tiranából jelentik: Az albán távirati iroda megcáfolja azt a hírt, hogy Zogu király elhalasztotta volna házasságát. A

cáfolat szerint semmi akadály nem merült fel s a házassági előkészületek normális mederben folynak.

FŐBB TARTALOM

Schuschnigg kétórás drámai beszéde

Vihar- és tűzkatasztrófák Egyiptomban

Rablógyilkos és rendőrök revolveres harca Cernauliban

TÁVIRATOK

FELEMELTEK A LENGYEL HADÜGYI KÖLTSÉGVETÉST

Varsó, febr. 25. A lengyel képviselőház hozzájárult ahhoz, hogy Nemzetvédelmi célokra való tekintettel a jövő évi hadügyi költségvetést 800 millió zlotyval emeljék

TÖRÖKORSZÁG VÉDELMI TERVEI

Ankara, febr. 25. A török minisztertanács Nemzetvédelmi célokra való hivatkozással 5 éves tervet dolgozott ki, amelynek végrehajtását rövidesen megkezdik.

HALDOKLIK PEARSNIG TABORNOK

Newyork, febr. 25. Pearsing tábornok, aki a világháború idején a francia fronton irányította az amerikai dandárokat haldoklik.

Március 10 és 16 között lesz a bevonulás

A nagyváradi hadkiegészítő parancsnokság hivatalosan a következőket közli:

Az 1938. kontingens március 10. és 16. között vonul be. Tehát az újoncok a fenti időpontban kötelesek a hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezni, mert különben büntetésnek teszik ki magukat. A hadkiegészítő parancsnokság vezetője Stanescu Ștefan ezredes, a sorozási hivatal főnöke Holban kapitány.

Időjárás

Kevés havazás, erős északi szél mellett lényeges hősüllyedés.

Az új nagyszabású ajándék-akciónk 23. szelvénye

A hadtestparancsnokság rendelete szerint esküvükre és keresztelőkire is engedélyt kell kérni

Cluj, febr. 25. A cluji VI. hadtest parancsnokság a „Monitorul Oficial” 1938. február 11-iki 34. számában megjelent 856. számú s az ostromállapotot az egész ország területére kiterjesztő királyi dekrétumra való hivatkozással, csütörtökön rendeletet adott ki, mellyel a közrend és általános nyugalom megóvása érdekében a következő rendelkezéseket hozza:

Eljegyzések, esküvők, keresztelők engedélyezése

A VI. hadtest ostromállapot alá tartozónak nyilvánított körzetében szigorúan tilos bármilyen célú gyűlés, vagy összejövetel a hadtestparancsnokság előzetes engedélye nélkül Clujon, a helyőrségi parancsnokság engedélye nélkül azokban a helyiségekben, ahol csapattestek állomásoznak, vagy az illetékes prefektúra engedélye nélkül a hadtestparancsnokság körzetének más helyiségeiben. Eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelőkire, falusi bálokra, előadások, estélyek és kulturális előadások tartására városokban a rendőrkvesztura, községekben a prefektúra előzetes engedélye szükséges. Az engedélyeket idejében kell kérni és a kérvényben feltüntetendő az összejövetel célja, helye és pontos időpontja. Amennyiben ezeket a rendelkezéseket nem tartanák be, nemcsak az összejövetelek rendezőit és összehívóit, hanem az azon résztvevőket is a rendelet ellen vétőknek tekintik.

Jelvények viselésének tilalma

Tilos egyenruhák, emblémák és jelvények viselése, kivéve azokat, melyeknek viselését valamilyen törvény, vagy rendelkezés engedélyezi, hasonlóan tilos valamely szervezet, vagy politikai párt jeleként szolgáló üdvözlés használata is.

Köztisztviselők csak román nyelvet használhatnak

Hivatalos és közigazgatási ügyeknél tilos a köztisztviselők részéről a hivatalos nyelven kívül más nyelv használata.

Társaságépkocsikon, vagy villamosokon az állomások bejelentése csak a hivatalos nyelven történhet.

Kikiáltók és árusok nyilvános helyen csakis a román nyelvet használhatják, hasonlóképpen mindenféle kiragasztott reklám csak román nyelvű lehet.

Sajtótermékek cenzúrázása.

Sajtótermékek csakis a cenzúra engedélyével s az azokat előállító nyomda jelzésével jelenhetnek meg.

Csak román helységneveket használhatnak a lapok.

A sajtóban és minden más közleményben szigorúan tilos a helységek, megyék és ország részek más elnevezésének használata, mint a hivatalosé.

Fegyverviselési tilalom.

Az összes polgárok kötelesek legkésőbb 1938. március 20-ig hivatalos elismervény ellenében a rendőrkveszturákon, rendőrségeken, vagy csendőrségeken a birtokukban levő fegyvereket és löszereket — a vadászati célokat szolgálóak kivételével — a vonatkozó engedéllyel együtt beszolgáltatni.

Vadászfegyverek bemutatása.

Ugyancsak március 20-ig kötelesek az összes vadászfegyverekkel rendelkező polgárok is fegyvereiket bemutatni, annak a megállapítása céljából, hogy fegyvereik nem katonai típusúak.

Április 1-ig minden cégtáblát román nyelvre kell átírni.

1938. április 1-ig az összes kereskedelmi cégek, bankok, iparvállalatok, minden más vállalkozások és szabadfoglalkozásuk cégtábláit román nyelvre és helyes román nyelvre írandók át. A jelenlegi idegen nyelvű felírások elfedése, bármilyen módon is történjék, — tilos.

Büntető rendszabályok.

Mindazok ellen, akik a jelen rendelkezések ellen vétnek, hadbírószági eljárás indul és a 856—1938. számú királyi dekrétum 5. szakasza értelmében egy hónaptól két évig terjedhető fogházbüntetéssel és a büntetőtörvénykönyv 25. szakaszában előírt pénzbüntetéssel sújtatnak.

Fizetik a nyugdíjakat

A pénzügyigazgatóságra tegnap megérkezett a minisztérium értesítése a nyugdíjfizetésről. Az értesítéssel egyidejűleg megérkezett a Nemzeti Bankhoz a szükséges pénz is, így Gallin pénzügyigazgató nyilatkozott, hogy a február havi nyugdíjak folyósítását haladéktalanul kezdjék meg. A ezer lejig.

nyugdíjakat a következő sorrendben fizetik:

Február 26 szombat: katonai és pénzügyi nyugdíjak.
Febr. 28 hétfő: polgári nyugdíjak 1500 lejig.
Március 1. kedd: 1500—3000
Március 2 szerda: 3—5 ezer,
Március 3. csütörtök: 5—14 ezer lejig.

Constantinescu polgármester az új költségvetésről Kikövezik az elhanyagolt uccákat

Constantinescu Constantiu polgármester tegnap délelőtt látogatást tett a Villmosmúnel, ahol Bazilli Mihály igazgató fogadta és kalauzolta. A polgármester behatóan érdeklődött az üzem szükségletei felől.

Péntek délután Constantinescu polgármester Faur Emil főmérnök társaságában végigjárta a várost és az uccák állapotát vizsgálta felül, hogy a jövő évi kövezési programot felülvizsgálhassa. A polgármester már a mai napon hozzáfog a költségvetés előkészítéséhez.

Péntek délután Constantinescu Constantiu polgármester a maximális árak kérdésével foglalkozott. Munkatársunk ugyanis felhívta a polgármester figyelmét arra, hogy az ármaximálás miatt az aprított tűzifa eltűnt az üzletekből és a maximálás megállapításánál nem kérték ki az ármaximáló bizottság véleményét.

Itt írjuk meg, hogy pékek küldöttsége ma délelőtt újból felkereste Florescu Vasile prefektust, aki arra kérte, hogy

a kenyérek maximálását vegyék revízió alá.

Kinyomozták a Bukarestben elfogott aranycsempész nagyváradi tartózkodását

Lapunk hasábjain már több ízben foglalkoztunk a bukaresti nagyszabású aranycsempészessel. A fővárosi lapok híri adták, hogy az elfogott csempészek Biharpuszoknál lepiék át a határt és Nagyváradon kaptak tartózkodási engedélyt. A lapok annak a véle ményüknek adtak kifejezést, hogy a csempészeknek kiterjedt hálózatuk volt, amelynek Budapest és Oradea volt a központja.

Az oradeai rendőrségen valóban jól ismerik a csempészen ért Katzot. Szabályos cseh utlevéllel jött be az országba és ennek alapján kiadták a tartózkodási engedélyt. A rendőrszteknek azonban már az első perctől kezdve

gyanus volt Katz. Ugy az idegen ellenőrző hivatal, mint a bűnügyi osztály figyelni kezdte. Katz a Metropol szállodában lakott és nem tudta komolyan okát adni itt tartózkodásának. A detektívek állandóan figyelték, azonban Oradeán nem követelt el semmit és nem adott okot a letartóztatásra. Miután Bucurestiben letartóztatták, a rendőrség itt is folytatta a nyomozást. Katz vissza akart térni Oradeára és itt hagyta a nagyértékű prémes városi bundáját és egyéb holmijait is. A rendőrség ezeket összeszedte és Bucurestibe küldte Katz után. A nyomozás abban az irányban is folyik, hogy oradeai tartózkodása alatt kikkel állt összeköttetésben Katz.

Ajándék-akciónk

szelvénye

23

Kivágandó és összegyűjtendő

Kivágandó és összegyűjtendő

Aki a folytatólágon megjelölt számokat összegyűjti, résztvesz az „ajándék-akciónk”

1938. február—március

Színház

adás.

Szombaton délután 5 órakor: Holnap ágyban marad. (Olcsó helyárakkal.)

Szombaton este 9 órakor: A rossz asszony.

Vasárnap délután 3 órakor: Holnap ágyban marad (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: A rossz asszony. (Rendés helyárakkal)

Vasárnap este 9 órakor: A Ördög cimborája. (Shaw világ-hírű vigjátéka.)

Hétfőn délután 5 órakor: Mindörökké. (Olcsó helyárakkal.)

Hétfőn este 9 órakor: Az Ördög cimborája. Bucsú elő-

— Az Ördög cimborája. Shaw szinpadí remeke, az Ördög cimborája, vasárnap és hétfőn este van a színház műsorán. A darab részletezésére holnap számunkban még visszatérünk.

Inspekciós gyógyszerárak:

Szombat, febr. 26.

Pacala, Bulv. Regele Ferdinand (vált Fő-ucca) 2.
Szent László, Piața Biserici (vált Templom-tér) 1.
Cleopatra, Str. Avram Iancu (vált Kossuth-u.) 2. Tel. 515
Madonna, Str. Starovetky 1, Tel. 408
Szent Terenc, Cuza Vodă (v. Szacsavay ucca) 24, Tel. 747

A román sajtó ükrc

A szabad ember

A „Timpul”-ban írja Grigore Gafencu.

„Két napig Galacon voltam: Ne ijedjen meg barátom Armand Călinescu. Nem azért mentem, hogy azt csináljam, amit már nem szabad. Egy futballegyesület — amelynek elnöke vagyok bálát rendezett. A bálak ideje van. Mint La Fontaine mesebeli alakja, ha már nem énekelhetünk, — táncolunk.

A táncolók között akadnak olyanok is, akiket tánc és számtalan sportemlékük fellelevenítése közben időt talál-tak arra is, hogy informálód-janak: mi történik az ország-ban. Különösen az érdekelte őket, hogy miután a foglalko-zás nélkül maradt emberek egyre nagyobb számban fog-nak a tánc és a futball-labda nemes területére behatolni — kinek marad meg végül a jo-ga és kötelessége politikát üz-ni?

Információkat, részleteket, felvilágosításokat kértek tőlem.

Válasz helyett elmondtam a régi közismert mesét:

A szultán súlyos beteg lett. Egyetlen orvosát menthette meg orvosa szerint: ha magá-ra ölti egy boldog ember ingét. A nagyvezér szétküldte szolgálait a szélrózsa minden irányába. Boldog embert se-hol sem találtak. A nagyvezér szívesen odaadta volna ingét, de tudta, hogy ő sem boldog, hiába kormányozza az orszá-got. A birodalom gazdag em-berei között — akik vagy a szerencse forgandósága miatt aggódnak, vagy a semmíttevés unalma terhelve őket — egyet-len boldog embert sem talál-tak. S nem viselte a boldog ember ingét a legszebb férfi sem, akit a nők szerelmükkel üldöztek. A nagy vezér szolgálai a szegény munkában holt-fáradt parasztok között sem ta-láltak meg a boldogságot. Egyszer azonban egy tisztavízű patak partján egy hegy lábá-nál egy juhászra és egy juh-nyájra bukkantak. Az ég tiszt-a volt, a juhok nyugodtan le-gelésztek, a juhász furulyá-zott.

— Ime a boldog ember! ki-áltottak fel. Ugyis volt. De a boldog embernek nem volt inge...

Nagyon félek, hogy ha ma keressük a szabad embert, aki politikát üzhet, mert nincs az államhoz kötve, az állam ál-dásaihoz, az állam gondjai-hoz, az állam bajaihoz, bejár-hatjuk mint a nagyvezér szol-gái a városokat és falvakat és végül rá fogunk bukkanni a hegyek magányába rejtőzött furulyázó juhászra.

De mily kár! ő politizálhat,

de nincs hozzá gusztusa. Bol-dog... nincs inge.

Hasonlatok

Két aperszű a „Sem-nalul”-ból.

Egy szegény zsebtolvajt, akit Buzăuban tettenértek egy 500 lejes lopáson — 5 évi foghá-zra, 2 évi politikai jogfosztásra és 10.000 lei pénzbüntetésre ítélték.

E számítás szerint Varverit 15.000 évi fegyházra kellene ítélni.

A brazilai, aki bezárkózott

egy üveg burába és elhatáro-zta, hogy 15 napig nem eszik és nem iszik, azt hiszi, hogy műve valódi amerikaisságot jelent.

Kínában, ahol az éhség pusztít, ezt a gyakorlatot a szanad ég burája alatt végzik.

Hodos úr sétája

A második anekdota Hodos úrról szól:

A volt rezsim egyik állam-titkára, a volt miniszterelnök intim munkatársa és volt „jő-vendő” propaganda-miniszter működését azzal kezdte, hogy ünnepélyesen jelentkezett a nemzeti turisztikai hivatalnál. Alantasaival és segédeivel vég-igilátogatta a turisztikai pro-paganda-kiállítás termeit, kér-

déseket ad fel, utasításokat osztogat és beszédet mond. Miután az ország természeti szépségeit dicséri, az ország lakosságához lelkes felhívást intéz.

— Az ország szépségei vár-nak benneteket. Érdemes meg-tekinteni azokat. Menjétek! Menjétek sétálni! Mi magunk fogunk előljárni a jó példával.

Ki hitte volna, hogy oly korán?...

Végre egyszer igazai adhatunk az „Universul”-nak. Hodos úrról, akinek neve 40 napig fennen ra-gyogott a Goga-Cuza kor-mányszat égboltozatán semmit sem lehet hallani. A rádió is elhalkult. Csak nem utazott ő is Bécsbe?

Von Papen: „A német kormány csak azt kéri, hogy, az osztrák nemzeti szocialis-ták szabadon vallhassák elvüket”

Bécsből jelentik: Az egyik amerikai lap munkatársa von Papen volt bécsi német köve-tet, aki rendkívül érdekes in-terju adott az amerikai ujság-íróknak. Ez az interju csaknem valamennyi bécsi lapban meg-jelent.

Von Papen kijelentette, hogy a német kormány csupán azt követelheti, hogy az osztrák nemzeti szocialisták nyíltan vallhassák elveiket. Kifejtette ezután von Papen, hogy Mus-solini olasz miniszterelnök tel-jesen meg van elégedve az eseményekkel és azok Olasz-

országban nem kelteittek meg-lepetést. Papen ugyanakkor cáfolta azokat a híresztelése-ket, mintha Németország arra akaria volna kényszeríteni Ausztriát, hogy lépjen ki a Népszövetségből és csatlakoz-

Május 5-én érkezik HITLER Rómába

Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy Hitler német birodalmi kancellár május 5-én Addis-Abeba elestének év-fordulóján érkezik meg Ró-mába. Hitler társaságában lesz Göring porosz miniszter-

zék a kommunista-ellenes egyezményhez. A cél jelenleg az, hogy a gazdasági válságot megszüntessék s a kereskedel-mi kapcsolatokat a két testvér nemzet között minél szélesebb alapokra fektessék.

elnök, Ribbentrop német kül-ügyminiszter és a Führer egyetlen bizalmasa és helyet-tese Hess Rudolf. Az ünnepé-lyes fogadtatásra nagyarányú előkészületeket tesznek.

Vihar- és tűzkatasztrófák Alsóegyiptomban

Kairó, február 25. Alsóegyiptomban kedden borzalmas erejű homokvihar pusztított. Több mint ezer épület omlott össze a szélvihar által felkavart homok terhe alatt. Számos épület fedelét elvitte a szél. A viharok sok halálos áldozata is van. A Szezi-csatornán és az alexandriai kikötőben megállott a hajóforgalom. A Kairó közelében fekvő Rahihen községben szerdára virradó éjjel tűz pusztított. A szélviharban a tűzoltók hiába küzdöttek a lángok ellen, a tűz elhamvasztotta az egész falut. Mintegy négyszáz ház égett le s a ro-mok alól tizenöt holttestet húztak ki.

OLCSÓ KÖNYVSOROZAT:

5 könyv 15 Lei

I. SOROZAT:

1. János bácsi utazása: **Végig Erdéjen** humoros regény 112 old.
2. **Sors keze** kém regény 96 oldal.
3. **Mesebeli herceg** érdekfeszítő társadalmi regény 96 oldal
- 4-5. **Lázadás a lepra-fáborban** valóság re-gény, 2 kötet. Részletek az élőhalottak birodal-mából, 128 oldal.

5 könyv összesen 432 oldal terjedelemben.

7 könyv 20 Lei

II. SOROZAT:

1. Egy amerikai de-tekтив bravúrjai Izgalmas gangster re-gény, 64 oldal.
- 2-3. **Néger bosszuja** a fehér és fekete ember harca a dzsungel mélyén 2 kötet, 128 oldal.
- 4-5. **Haláltánc** regény a kémek életéből (Redl ezredes, Mata Hari stb.) 2 kötet, 192 oldal.
6. **Szent álarc** háborús regény, 64 oldal.
7. **Botrány a Luna parkban** cirkusz re-gény, 64 oldal.

7 könyv összesen 512 oldal.

5 könyv 15 Lei

III. SOROZAT:

1. János bácsi utazásai: **A spanyol polgár-háborúban** humoros regény 96 oldal.
2. **Legnagyobb győzelem** sport regény, 64 oldal.
3. **Bűnös szerelem** regény az élettől, 64 old.
- 4-5. **Texasi szerelem** egy amerikai szerelem története, 2 kötet 192 oldal.

5 regény 416 oldalon.

Nihetetlen olcsó áron kap izgalmas érdekfeszítő regényeket

Aki legalább két sorozat regényt vásárol, ingyen kapja lapunk ezévi szépiállítási könyvnapját

Rendelje meg még ma

Kapható a kiadóhivatalban és minden laprusztónknál. Vidékiek a könyvek árát bélyegeken is beküldhetik.

Az „Universul“ megkondítja a vészharangot

Néhány éven belül elkerülhetetlenül csődbe jut a Betegsegélyző

Nincs elegendő tartalékalapja és nem fogják tudni fizetni a nyugdíjakat

Az Universul hosszabb ideje foglalkozik a társadalombiztosító intézet helyzetével és arra a megállapításra jut, hogy ez az intézmény hova-tovább — csődbe jut. Rendkívül érdekes fejtegetéseit a következőkben adjuk:

A hivatalos körök azt állítják, hogy a társadalombiztosító intézetünket semmi veszély sem fenyegeti. Ezzel szemben a helyzet az, hogy ma sokkal súlyosabb a helyzet, mint valaha.

Elsősorban is a nyugdíj-alapok kérdése ad aggodalomra okot, amely már is elégtelennek bizonyul és a jövőre nem tudja garantálni a nyugdíj fizetést. Ez az intézmény rosszul van megszervezve, rossz a gazdálkodása és miután a terhek egyensúly hiánya folytán már is megkezdődött az agónia kényszerűen, hogy ez az ut a biztos csődhöz fog vezetni.

A biztosítás — mint olyan egyszerű technikai és pénzügyi művelet. A biztosítási intézetek ugynevezett „matematikai tartalékot“ állítanak fel és ez biztosítja a kiadások kifizetését. Tehát a társadalombiztosítónál is kellene léteznie egy nyugdíj alapnak amelyet effektív tartalék tőkének kellene garantálnia. A társadalombiztosító intézetnél azonban ez a tartalék mintha nem is létezne, a jövőndő nyugdíjasok egyre növekvő számát tekintve. Pillanatnyilag az egész építmény a levegőben lóg és jelen tényen deficit fenyegeti.

Minden pénzügyi intézménynél, a kiadások egyensúlyban kell legyenek a bevétellel, a társadalombiztosítónál azonban nem voltak tekintettel erre az alapelvre. A bevételeket és kiadásokat fokozatosan, de nem arányosan növelték. 1924-ben a befizetések a tizszeresre, a nyugdíjak azonban a negyvenszeresre növekedtek, egycsapásra felborítva az előbb említett egyensúlyt. 1931-ben így 10 millióra növekedett a deficit. 1932-ben valami megoldás félével jöttek elő, ami azonban csak még jobban összezavarta a számításokat.

Új és új biztosítottak léptek be (az iparosok Szerk.), akik pillanatnyilag növelték ugyan a jövedelmeket, de ugyanakkor új jogokat formáltak a jövőre nézve. Azóta az egyensúly még jobban felborult és a jövőben — az igen közeli jövő — végzetes kihatással lesznek a nyugdíjasok igényeire illetően. A statisztikai adatok pontosan megmutatják:

Az 1936—37 év nyugdíj biz-

tosítási feleslege 125 millió volt. A nyugdíjkiadások évenként 16 millió lejjel nőnek, mivel minden évben újabb és újabb nyugdíj-jogosult csoportokkal kell számolni. Ez azt jelenti, hogy 8 év múlva ez a költségvetési felesleg teljesen eltűnik.

Gh. Mihoc és Pupezea a „Társadalombiztosítás Romániában“ című munkájukban azt mondják, hogy: Ennek az alapnak a sorsa meg van pecsételve. Négy éven belül kimutatható deficit fog mutatkozni.

Ageseanu szakértő tanulmánya szintén azt taglalja, hogy ez a végzettség nem kerülhető ki.

A társadalombiztosító intézet matematikai tartalékja el kellett volna, hogy érje a 6 milliárd lejt. A tényleges tartalékalap viszont most nem éri el a 300 millió lejt sem, mert a többit nem gyümölcsöző ingatlanokba fektették. Könnyebb megértés kedvéért:

Ma a nyugdíjjogosultaknak pontosan kifizetnek 276 millió

Férfi és női

szővelmaradékok,
egész öltöny és kabát méretben is, szabókellékek, fogzsefir, damaszi és vászon maradákok érkeztek

Steiner maradékoshoz
Calea Victoriei 3. az udvarban baira

lejt. Ezt az összes biztosítottak kotizációja fedezi, beleértve azokat is, akiknek a nyugdíjjogosultsága 1942-ben veszi kezdetét. Akkor a jövedelem ugyanaz marad, megközelítőleg 300 millió lejt, ezzel szemben a terhek el fogják érni a 600 millió lejt.

Enél világosabban nem lehet megmagyarázni — zárja le fejtegetéseit az Universul. A mai rendszerrel a társadalombiztosító 4 év múlva nem fogja tudni fizetni a nyugdíjasokat. — Rókkantsági biztosítás nem fog létezni.

Revolver harc után kitört a rendőrgyűrűből és megszökött a csernovici rendőrgyilkos

Egész Csernovitz lázas izgalommal tárgyalja a rendőrgyilkos Dumitru Cantemir újabb szökését. Dumitru Cantemir egy 1936. évi rázzia során lelőtte Ion Axinte detektivet. A gyilkost izgalmas hajszá után sikerült elfogni. Dumitru Cantemir azonban nemrégiben — megszökött a csernovitzi fogházból. A rendőrség erőfeszítéseit indított a kézrekerítésére és mintegy két héten keresztül üldözték az embert.

len gyilkost. Cantemir ez alatt az idő alatt több betörést követett el és végigfosztogatta a fél várost. Rendkívül elővigyázatosan dolgozott, a rendőrség azonban végül is nyomára jött. Megállapították, hogy az egyik orgazda lakásán rejtőzik. A rendőrök bekerítették a házat, egy szakasz rendőr és detektív hatolt be a lakásba, hogy elfogják a gyilkost. Cantemir azonban észrevette, hogy bekerítették a házat, kinyitotta a lakás ablakát, kiugrott az abla-

kon az udvarra, kirántotta a revolverét és páratlan vakmerőséggel lövöldözni kezdett. A lövöldözéssel megriktította a rendőrök sorait, átvette magát a kerítésen és eltűnt az éj homályában.

A rendőrök valóságos sortűzet nyitottak meg, azonban — minden eredmény nélkül. A gyilkos üldözését egész éjszaka megfeszített munkával folytatták azonban eddig nem sikerült nyomára akadni.

10 évi fegyházra ítélték a volt vörös katonát egy detektív meggyilkolása miatt

Szegedről jelentik: A szegedi törvényszék szerdán tárgyalta Tirpák László 42 éves komáromi kárpitos bűnügyét, akit az ügyészség szándékos emberöléssel vádolt, mert 1919 július 23-án, Szentesen az uccán, hátulról két pisztolylövéssel megölte Csala Imre detektivet. A vádlott akkor vörös katoná volt. később különböző nyugati országokban fordult meg, majd 1937 augusztusában adták át a magyar rendőrségnek a csehszlovák határon.

A tanúk kihallgatása során Szabó László szentesi lakos azt vallotta, hogy az ablakban állva látta, amikor Csala Imre detektív áthaladt az uccán, kezében puskával, amelyet át akart adni az akkor bevonult vörös katonaságnak. A vörös katonák közül kivált Tirpák László, a detektív után szaladt, hátulról belelőtt, majd amikor

a detektív összeesett, még egyszer használta pisztolyát. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

Sulyos Sándorné tanu szerint Tirpák László a gyilkosság napján elmondta neki, hogy az uccán lelőtte a detektivet. — Több súlyosan terhelő vallom-

más után a törvényszék délben két órakor hirdette ki ítéletét, amelyben szándékos emberölés címén tízévi fegyházra s nyolc évi hivatalvesztésre ítélte Tirpák Lászlót. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott pedig a bűnösség megállapítása miatt fellebbezett.

Meggyilkolta feleségét és öngyilkos lett

Kaposvár, febr. 25. Szerdán hajnalban Nagy György hatvanéves cukorgyári munkás Baross ucca 41. számú háza lakásán alvó feleségének fejét egyetlen baltacsapással kettéhasította. Ezután konyhakést ragadott és hatszor hasbaszurta magát. Az idős ember tette

után nem vesztette el eszméletét: fölvetve kabátját kilépett az uccára s a lakásától két-száz méternyire folyó árokba esett, ahol holtan találtak rá, feleségét is holtan találták meg. Nagy György anyagi okok miatt gyilkolta meg feleségét.

Útlevel és vizum nélküli különvonat Budapestre!

Indul Oradeáról márc. 15-én délelőtt. Visszatérés Budapestre márc. 20-án este.

Részvételi díj lei: 1.320.- oda-vissza.

Csak egy fényképes személyazonosítást igazoló okmány szükséges.

Jelentkezni lehet a

WAGONS-LITS/COOK

menetjegyi irodában
Oradea, Reg. Ferdinand 2. Telefon 146

legkésőbb március 8-án este 7 óráig.

Schuschnigg kétórás drámai hangu beszéde Ausztria döntő sorsfordulatáról

A független Német-Ausztria és a német birodalom békés viszonyának záloga a berchtesgadeni egyezmény

Bécs, febr. 25. Schuschnigg osztrák kancellár csütörtökön este mondotta el kétórás nagy beszédét a szövetségi gyűlésen. A beszédet, tekintettel a legutóbbi ausztriai eseményekre és a berchtesgadeni találkozóra, egész Európa közvéleménye a legnagyobb figyelemmel várta.

— Döntő és komoly órában kell ismertetnem országunk helyzetét a szövetségi gyűlés előtt, kezdte beszédét Schuschnigg.

Amikor kértem a gyűlés elnökét, hogy rendkívüli ülésre hívja össze önöket, erre egyik okom az volt, hogy bemutassam önöknek a kiegészített új osztrák kormányt. Ennek a kormánynak tiszta és világos hivatása van és bizonyos vagyok benne, hogy ezt a hivatást az államférfiúi felelősség tudatával fogják betölteni. Lehet, hogy egyesek nem értenek velünk teljesen egyet, de most nincsen időnk a vitára,

mert nem vitáról, hanem cselekvésről van szó. Az értelmes és belátó emberekre, a szabad és független Ausztria okos polgáraihoz apellálok. A jelenlegi kormány teljesen az osztrák alkotmány alapján áll, első és magától értetődő kötelességének az osztrák haza függetlenségének és szabadságának fenn tartását tekinti.

Ezekre a szavakra a hallgatóság óriási, percekig tartó éljenzésben tört ki.

Külső és belső békét akar Ausztria

— A kormány feladata tehát az, hogy a külső békét minden lehetőséggel biztosítsa és a belső békét is a legjobb tudásával megőrizze. A kormány ennek teljesítésében látja valódi német kötelességét. Csak a független Ausztria nevében tudjuk küldetésünket igazán betölteni. A függetlenségért való harcban akarjuk vezetni az osztrák népet. Be akarjuk heggeszteni a sebeket, amelyet a háború és a szerencsétlen béke ütött. Annak az alapelvnek a szellemében akarunk működni, amely a worms birodalmi gyűlés óta annyiszor megnyilvánult és amelyet Seipel és a véráldozatot hozott Dollfuss képviseltek a nemzeti német és a keresztény kormányzat alap gondolatának szellemében.

Schuschnigg ezután fejtegette, hogy Auszriának mennyire sajátos jellege van s mennyire látszik ez a jelleg Ausztria történelmében, irodalmában, művészetében, magának az osztrák városoknak jellegén, az osztrák vérmérsékletén. Ezzel a megkülönböztető színezettel a maga független államiságának keretében akar Ausztria harmonikusan együttműködni jó barátságban s szinte együttműködésben a német birodalommal. Ausztria tiltakozik

azonban az ellen, hogy külföldi államformák jöjjenek tekintetbe határain belül. Az osztrák alkotmány nem ismer pártot és nem ismer pártállamot, az osztrák alkotmány a rendi szervezetre épül fel. Az átszervezett kormány ebben a szellemben biztosítani akarja az osztrák nép összes alkotó erőinek

együttműködését. A félreértéseknek meg kell szűnnie, azt azonban mindenkinek tudnia kell, hogy Ausztria éppenugy távol áll a néparcvonal gondolatától, mint a diktatúrától. — Ausztria nem akar sem piros, sem fekete, sem barna, vagy zöld lenni, a kormány jelszava Német-Ausztria.

„Hitlerrel való megbeszélésem, remélem fontos esemény volt!”

— Számadást kell csinálnunk a szövetségi gyűlés előtt, az obersalzbergi tárgyalásokról. Az 1936. júliusi egyezmény barátságos kapcsolatot létesített a két állam között, kétségtelen azonban, hogy maradtak még kérdések, amelyekben még ellentétek voltak. Hitler kancellár szóbeli tárgyalásra hívott meg Berchtesgadenbe és én követtem a meghívást, hogy ezeket az ellentéteket egyszer és mindenkorra eltüntethessük. Az az érdeklődés, amely ezt a találkozást világszerte kísérte, mutatja legjobban, hogy voltak megoldandó ellentétek. Megbeszélésünk, remélem, — nagyfotosszerű esemény volt az egész német nép részére és azt a béke határkövének tekintem. Olyannak, amely a két német nép békéjét mindörökké biztosítja.

— Ausztria válságos törté-

nelmében — folytatta megindult hangon Schuschnigg —, mindig voltak olyan szerencsétlen idők, amikor a két német nép szembekerült egymással. Ausztria azonban mindig teljesítette német hivatását és a történelem folyamán ő hárította el nem egyszer a veszedelmet a német nép testéről.

Berchtesgadenben határozott biztosítékokat kapott

Az osztrák kancellár ezután visszapillantást vetett Ausztriának a világháború alatti és a világháború utáni történelmi fejlődésére. Beszédeinek ezt a részét azzal a kíváncsisággal fejezte be, hogy most végre véget ér a Németország és Ausztria közötti testvérküzdelem és olyan őszinte és becsületes béke lesz, amely az ellen-

téteket kiegyenlíti. A mostani német—osztrák megállapodás biztosítja a független Ausztria jövőjét és az osztrák nép különleges német küldetésének betöltését.

Ausztria helyet ad a nemzeti szocialista mozgalomnak az osztrák sors irányításában és szívesen lát minden olyan szervezetet, amely alkotó munkát akar végezni. Hangzott, hogy a berchtesgadeni találkozón határozott biztosítékot kapott arra, hogy a német birodalom nem avaskozik. Ausztria belügyeibe Ausztria sem törődik a német belügyekkel. Így teremődik tiszta helyzet a Dunamedence politikájában és ez az együttműködés Európa békéjének is biztosítéka lesz.

Becsületes megállapodás

— A múltban, mondotta, többször történt kísérlet Ausztria Németországhoz való csatlósásra, de végzetes hiba lett volna gazdasági és egyéb okokból fontos elvi kérdéseket eldöntetni. A most Németországgal létrejött megállapodás a legpontosabban körvonalozta a két ország kapcsolatait és a legkisebb kétség sem maradhat fenn a jövőre vonatkozólag. Becsületes megállapodás volt a két német nép együttműködésére.

Schuschnigg kancellár beszéde befejező részében Ausztria külpolitikai helyzetét ismertette. Kifejtette, hogy felesleges különösebben hangsúlyozni, mennyire ragaszkodik Ausztria ezután is Magyarországgal való hagyományos barátságához. Cáfolta, mintha

Olaszország és Ausztria viszonya az utóbbi időben rosszabbra fordult volna.

Ausztria és Olaszország kapcsolatai mindig szívélyesek voltak, mert Olaszország soha sem igyekezett beavatkozni Ausztria belügyeibe.

A több mint két órás beszédet Schuschnigg kancellár annak a hangoztatásával fejezte be, hogy Ausztria életében új munkás és eredményes korszak következik.

A kiválasztott

— Regény — 57

— Szerelje le az ágot is, White — rendelkezett tompán Anthony.

White, valamit a zsebéből kivéve, a földre térdelt. Szabályos időközönként három recsenés hallatszott. Azután suttogva megkérdezte:

— Hová vigyem az ágot, Sir?

— Ahonnan elhozta, azután maradjon itt. Mi fölme gyünk. Ha gyanusat vesz észre, fűtül jön... Urak, kövessenek!

Áthaladtak a torony lábait között, Anthony a másik oldalra vezette őket, hogy jobbra forduljon be velük. Falépcső elé jutottak. Anthony mutatatta az utat. Az első lépcsőfokról visszafordult!

— Csöndet kérek!

Óvatosan lépegettek, akár a macskák. A lépcsősor megmászása után faterraszra jutottak. Valami építmény sötétlett előttük, mint hatalmas méhkas. Lucas most már látta, ha homályosan is, mi az, amit ő óriási fényképezőgéppel nézett Anthonyval szemben ajtó látszott. Rátette a kezét a kilincsre. A zár megkattant. Suttogva hívta társait. Azok követték.

Zseblámpájának fényét körüljártatta.

— Tűrelmet kérek...

Gyufát gyújtott, azután lihegve pislogott fel a sötétségben egy olajlámpa halovány fénye.

Lucas és Pike meglepődötten néztek szét. Nagy, hatszögletű szobában voltak. Öt ablakát vastag függöny takarta. A padlón szőnyeg futott végig. Jókorra íróasztal, előtte karosszék, még néhány szék, egy-két asztal és könyvespolcok tették a szoba berendezését. Anthony a középső asztalhoz ment és magásra emelte a lámpát.

— Ez dr. Hale-Storford dolgozószobája. Felesége halála után ebben a toronyban rendezkedett be. Nagyon érthető, hogy a szörnyű eset után nem bírt a házban dolgozni. Itt szeretett tartózkodni. A kilátás gyönyörű. Ezt a faépítményt az előbbi gazda építtette az egykori őstorony mintájára... Well, értik? Ez dr. Hale-Storford dolgozója... Felesége tragédiája után két héttel ide hurcolkodott. A házban lakik, de itt dolgozik. Nézzetek ide!

A lámpát a feje fölé tartva az egyik falhoz vezette Lucast és Piket. A két ur érdeklődve követte Anthonyt, aki szabad kezével a falra mutatott.

— Látják ezt? Ezt a színtelen négyzetet és a két nagy szöveget? Itt lógott a nagy tükör amelyet odakünn most White őriz. Azóta itt volt, amióta Hale-Storford bebutorozta a szobát.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakatalomban látható!

Kérem a n. é közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

ALLÁS

Keresünk magas jövedelemmel március 1-re Cehăluț (Măgareasa) részére megbízható újságírókat. Jelentkezni (levélben is) Nagy Lajos megbízottnál, Tâșnad. 424

Szoptatósdaának ajánlunk zsidó nő, 3 hónapos gyermekkel, esetleg anélkül, vagy bejárónőnek. Cim: Păvel u. 7. I. em. 3-4 között. 693

Megbízható, ügyes lapárusokat (nőket is) alkalmazunk jó keresettel. Jelentkezni a kiadó hivatalban. 657

Talpfényező leány felvétetik Nagyari cipőgyár. 701

Nagyobb kifutót felvesszünk. Cim a kiadóban. 659

VÉTEL-ELADÁS

Sarok magánház olcsón eladó. Str. Balcescu (Rét ucca) 52. 616

Eladó ruhaszekrények, könyvszekrény, ebédlőasztal székekkel, kártyaasztal, könyvespolcok, villanylámpák, asztalterítő falvédő, függöny, vaságy, szobacloset, szabóvasalók, új és használt hálósobák. Értekezni: Szt. János u. 38. a borbélynál.

Egy schimbás csizma eladó. Sirul Mînelor (Bánya-sor) 9. cipész-műhely. 704

KÜLÖNFÉLE

Multat, jelent, jövőt mondog 20 leiért és bármilyen bajában segíteni tudok. Str. Moldova 53/a Oradea. 5093

Intelligens családot keresek 6 éves fiam gondozására. Címeket a kiadóba kérek. 702

A királyi kegyelem nem érinti a betegsegélyzői birságokat

Ismeretes, néhány nappal ez előtt királyi kegyelmi rendelet jelent meg, amely lényegesen leszállította, vagy teljesen elengedte a pénzbirságokat. A rendelet, a betegsegélyzői birsággal sújtott egyének közül sokakat meglepettett, holott a

királyi kegyelem mostani gyakorlása az ilyen birságokat nem érinti. A betegsegélyző igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy birságaik rendezését ne hanyagolják el, mert azt minden körülmények között végrehajtják.

Göring porosz miniszterelnök Lengyelországba érkezett

Varsóból jelentik: Göring porosz miniszterelnök, aki szerdán a lengyel köztársasági elnök meghívására Varsóba érkezett, szerdán meglátogatta Skadlovsky miniszterelnököt és Beck külügyminisztert. Ebé

den a német nagykövet vendége volt. Délután Rydz-Smigly tábornagyot látogatta meg. Este Beck külügyminiszter adott ebédet tiszteletére. Ebéd után Göring elutazott Bielowieczába.

Trotszkij a fia holttestének újabb felboncolását kéri

Párisból jelentik: Trotszkij fiának holttestét felboncolták. A halál okául hashártyagyulladás állapították meg. A Mexi-

kóban élő Trotszkij jogi képviselője az érdekelt fél jogán újabb boncolást kért.

Mitelen halál ebédkészítés közben

Szatmárról jelentik: Petrica Vasile kávési gazdálkodó jelentést tett az csendőrségnek, hogy anyósa: Simon Mária 50 éves asszony a konyhában ebédfő-

és meghalt. Tekintettel arra, hogy az orvosi vizsgálat eredménye, valamint a csendőrségi nyomozás a bűntény esetét kizártak tartja, az ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

Gál Zoltán

most megjelent új

Román nyelv-tanfolyama

kapható a

Pásztor Ede cégnél

Ara 120 lei.

Hadbírósági eljárás

a nemzeti parasztpárt vezető lapjának egyik munkatársa ellen

Bukarest, febr. 25. I. Liveanu, a Dreptatea című nemzeti parasztpárti vezető lap munkatársát letartóztatták és elővezették a hadbírósághoz, mert cikket írt lapjába, amelyet ki-cenzuráltak ugyan, de mégis egyéb szempontból is kifogásolt magyarázatokat tartalmazott az alkotmányra vonatkozólag. A katonai ügyészség kiszállott a Dreptatea című lap szerkesztőségébe és ott állapította meg, hogy a kérdéses cikk szerzője Liveanu.

Rádió műsor

SZOMBAT

BUKAREST. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Románia őrsége szervezet órája. 18 Táncczene. 19 Felolvasás. 20 Üzenet. 20.15 Hangképek lemezekkel. 21.15 Rádiózenekar Lupescu énekes és Filipescu zongoraművésszel. 23.15 Táncclemezek.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli hangverseny. — 13.05 Énekegyüttes. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 16 Árfo-lyámhírek. 17.15 Mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Mit üzen a rádió? 18.30 A rádió szalonzenekara. 19.20 Előadás. 19.45 Révffy Lajos emlékezete. 20.45 A magyar és osztrák középiskolások válogatott vízpolómérkőzése. 21.25 „A Holicsi Cupido”, vigjáték egy felvonásban. 22.20 Hírek. 22.40 Tánccoljunk! 23.10 Időjárásjelentés. 23.15 Táncclemezek. 23.40 Cigányzene. 24.05 Az 1. honvédegyezred zenekara. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára. 1.10—1.40 Táncclemezek.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA